

Seat No. : _____

N31-111

December-2014

B. Com. (Sem-III)

CC-201 : Economics of Government Finances

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (a) મૂડીવાદ અને મિશ્ર અર્થતંત્ર વચ્ચે ભેદ દર્શાવો. 6
અથવા
જાહેર અર્થવિધાન અને ખાનગી અર્થવિધાનની તુલના કરો.
- (b) ખાનગી વસ્તુઓ અને ગુણકારી વસ્તુઓ પર નોંધ લખો. 4
અથવા
પુરાંતવાળા અંદાજપત્ર અને ખાધવાળું અંદાજપત્ર વચ્ચે ભેદ દર્શાવો.
- (c) બજારતંત્રના લાભો અથવા નિષ્ફળતાઓ ચર્ચો. 4
અથવા
રાજકોષીય ખાધ અને મહેસૂલી ખાધ વચ્ચે ભેદ દર્શાવો.
2. (a) પ્રત્યક્ષ કરવેરાનો અર્થ અને લક્ષણો ચર્ચો. 6
અથવા
“કરવેરાનો આર્થિક વિકાસમાં ફાળો” નોંધ લખો.
- (b) કરના દરના આધારે કરવેરાના વિવિધ પ્રકારો સમજાવો. 4
અથવા
ભારતમાં વર્તમાન કરમાળખાની ખામીઓ ચર્ચો.
- (c) પ્રત્યક્ષ કરવેરાના લાભાલાભ દર્શાવો. 4
અથવા
પરોક્ષ કરવેરાના લાભાલાભ દર્શાવો.

3. (a) ભારતમાં કેન્દ્ર સરકારની આવકના સાધનોની ચર્ચા કરો. 6
 અથવા
 જાહેર ખર્ચનો અર્થ અને મહત્ત્વ ચર્ચો.
- (b) “ભારતમાં ખાનગીકરણ” ટીકાત્મક નોંધ લખો. 4
 અથવા
 FRBM કાયદા પર નોંધ લખો.
- (c) ભારતમાં રાજ્ય સરકારની આવકના સાધનો પર ટૂંકી નોંધ લખો. 4
 અથવા
 ‘ભારતમાં જાહેર સાહસોમાં વિનિવેશ નીતિ’ ટીકાત્મક નોંધ લખો.
4. (a) સમજાવો (i) આંતરીક અને બાહ્ય દેવાનો પ્રત્યક્ષ નાણાકીય બોજ અને (ii) આંતરીક અને બાહ્ય દેવાનો પ્રત્યક્ષ વાસ્તવિક બોજ. 6
 અથવા
 “જાહેર દેવાની અસરો” નોંધ લખો.
- (b) સમજાવો. (i) આંતરીક અને બાહ્ય દેવું અને (ii) મરજીયાત અને ફરજીયાત દેવું 4
 અથવા
 સમજાવો. (i) ઉત્પાદક અને બિન ઉત્પાદક દેવું અને (ii) લાંબા ગાળાનું અને ટૂંકા ગાળાનું દેવું
- (c) કરવેરા અને જાહેર દેવા વચ્ચેનો તફાવત ચર્ચો. 4
 અથવા
 આંતરીક જાહેર દેવાના બોજ અંગે પ્રો. લર્નરનું મંતવ્ય ચર્ચો.
5. બહુવિકલ્પ પ્રશ્નો. 14
- (1) મિશ્ર અર્થતંત્રમાં રાજ્ય નિયંત્રિત ભાવોને કયાં નામથી ઓળખી શકાય ?
 (A) ટેકાના ભાવો (B) વહીવટી ભાવો
 (C) ઈસ્યુ ભાવો (D) બજાર ભાવો
- (2) નીચેનામાંથી કોને જાહેર વસ્તુ કહેવાય ?
 (A) સંરક્ષણ (B) ગાડી
 (C) મકાન (D) અનાજ

- (3) નીચેનામાંની કઈ પરિસ્થિતિમાં ખાદ્યવાળું અંદાજપત્ર ઈચ્છનીય છે ?
 (A) સમૃદ્ધિમાં (B) કૂળાવામાં
 (C) તેજમાં (D) મંદીમાં
- (4) ખાનગી અર્થવિધાન કોના આવક અને ખર્ચ સાથે સંબંધિત છે ?
 (A) વ્યક્તિના (B) કેન્દ્ર સરકારના
 (C) રાજ્ય સરકારના (D) સ્થાનીક સ્વરાજ્યની સંસ્થાઓના
- (5) આયાત જકાત
 (A) પ્રત્યક્ષ વેરા છે. (B) પરોક્ષ વેરા છે.
 (C) હિયમાન વેરા છે. (D) વિશિષ્ટ વેરા છે.
- (6) કર ટાળણ
 (A) કાયદેસર છે (B) ગેરકાયદેસર છે
 (C) સરકાર માટે ઉત્પાદક છે (D) ઉપરમાંનું એકપણ નહીં
- (7) જ્યારે કરપાત્ર આવકની કોઈપણ સપાટી પર કરવેરાના દર એકસરખો હોય ત્યારે તેને
 (A) પ્રગતિશીલ કરવેરા કહે છે. (B) હિયમાન કરવેરા કહે છે.
 (C) સપ્રમાણ કરવેરા કહે છે. (D) ઉપરમાંનું એકપણ નહીં
- (8) પ્રત્યક્ષ કરવેરા
 (A) ઉત્પાદક નથી. (B) પ્રત્યક્ષ રીતે ભરવાના હોતા નથી
 (C) એકદમ અનિશ્ચિત છે. (D) એકદમ નિશ્ચિત છે
- (9) સંપત્તિ વેરામાંથી મળતી આવક કોને મળે છે ?
 (A) કેન્દ્ર સરકારને (B) રાજ્ય સરકારને
 (C) મ્યુનિસિપાલિટીને (D) ગ્રામ પંચાયતને
- (10) સરકારનું માનવમૂડીમાં થતું ખર્ચ
 (A) ઉત્પાદક છે. (B) બિન ઉત્પાદક છે.
 (C) નકામું છે. (D) બિન યોજનાકીય છે.

(11) ઉત્પાદકીય ખર્ચ

- (A) અસ્ક્યામતોનું સર્જન અથવા ઉત્પાદન વધારે છે.
- (B) દેવાનું સર્જન અથવા ઉત્પાદન ઘટાડે છે.
- (C) દેવાનું સર્જન અને ઉત્પાદન ઘટાડે છે.
- (D) કંઈ સર્જન કરતું નથી.

(12) જો લૉન વિદેશી સંસ્થા દ્વારા ભરવામાં આવે તો તેને

- (A) આંતરીક દેવું કહે છે.
- (B) લાંબાગાળાનું દેવું કહે છે.
- (C) ટૂંકા ગાળાનું દેવું કહે છે.
- (D) બાહ્ય દેવું કહે છે.

(13) “જાહેર દેવાનો બોજ ભવિષ્યની પ્રજા પર ખસેડી શકાય છે.” આ મંતવ્ય

- (A) ઍડમ સ્મીથ
- (B) જગદીશ ભગવતી
- (C) લર્નર
- (D) બુચાનનું છે.

(14) _____ દેવામાં દેશમાં જ ઘરેલું લેણદારોથી તિજોરીમાં ખરીદશક્તિનું હસ્તાંતર થાય છે.

- (A) આંતરીક
- (B) બાહ્ય
- (C) વિદેશી
- (D) ઉપરમાંનું એકપણ નહીં

Seat No. : _____

N31-111

December-2014

B. Com. (Sem-III)

CC-201 : Economics of Government Finances

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (a) Differentiate between Capitalism and Mixed Economy. 6
- OR**
- Compare Public finance with Private finance.
- (b) Write a note on Private goods and merit goods. 4
- OR**
- Distinguish between surplus budget and deficit budget.
- (c) Discuss merits or failures of market mechanism. 4
- OR**
- Distinguish between fiscal deficit and revenue deficit.
2. (a) Discuss the meaning and characteristics of direct taxes. 6
- OR**
- Write a note on "Role of taxation in economic development".
- (b) Explain various types of taxes on the basis of the rate of tax. 4
- OR**
- Discuss the defects of the tax structure in India at present.
- (c) Describe merits and demerits of direct taxes. 4
- OR**
- Describe merits and demerits of indirect taxes.

3. (a) Discuss the sources of revenue for the Central Government of India. 6

OR

Discuss the meaning and importance of public expenditure.

(b) Write a critical note on "Privatization in India". 4

OR

Write a note on the FRBM Act.

(c) Write a short note on the sources of revenue for the State Government of India. 4

OR

Write a critical note on 'disinvestment of public enterprises in India'.

4. (a) Explain (i) direct monetary burden of an internal debt & an external debt and (ii) direct real burden of an internal debt and an external debt. 6

OR

Write a note on 'effects of Public debt'.

(b) Explain (i) Internal and external debt and (ii) voluntary and compulsory debt. 4

OR

Explain (i) productive and unproductive debt and (ii) long term and short term debt.

(c) Discuss the differences between taxation and Public debt. 4

OR

Discuss Prof. Lerner's opinion on the burden of internal Public debt.

5. Multiple Choice Questions. 14

(1) Under mixed economy state controlled prices are known as

(A) support prices

(B) administrative prices

(C) issue prices

(D) market prices

(2) Which of the following is a case of public goods ?

(A) Defence

(B) Car

(C) Housing

(D) Food grains

- (3) Under which situation, deficit budget is desirable ?
(A) Prosperity (B) Inflation
(C) Boom (D) Depression
- (4) Private finance relates to the income and expenditure of
(A) an individual (B) the Central Government
(C) State Government (D) Local bodies
- (5) Custom duties are
(A) direct taxes (B) indirect taxes
(C) regressive taxes (D) specific taxes
- (6) Tax avoidance is
(A) legal (B) illegal
(C) productive for the Government (D) none of the above
- (7) The rate of a tax remains the same irrespective of the size of taxable income, it is called
(A) progressive (B) regressive
(C) proportional (D) None of the above
- (8) Direct taxes are
(A) not productive (B) not paid directly
(C) most uncertain (D) most certain
- (9) Who get revenue from wealth tax ?
(A) The Central Government (B) The State Government
(C) The Municipality (D) The Gram Panchayat
- (10) Government expenditure on human capital is,
(A) productive expenditure (B) non-productive expenditure
(C) futile expenditure (D) non-planned expenditure

- (11) Productive expenditure creates
(A) assets or increase production	(B) debt or decrease production
(C) debt and decrease production	(D) nothing
- (12) If a loan is subscribed by foreign institution, it is a case of
(A) internal debt	(B) long term debt
(C) short term debt	(D) external debt
- (13) "The burden of public debt can be shifted to future generation." This is the view of
(A) Adam Smith	(B) Jagadish Bhagvati
(C) Lerner	(D) Buchanan
- (14) In _____ debt, purchasing power is transferred within the country from domestic creditors to the treasury.
(A) internal	(B) external
(C) foreign	(D) None of the above